

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

การพัฒนาประเทศภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในยุคปัจจุบัน ขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญหลายประการ กล่าวคือ ต้องมีระบบโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง การปกครองที่มั่นคงมีทรัพยากรที่มีคุณภาพ ซึ่งได้แก่ ทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนเทคโนโลยี ความก้าวหน้าต่าง ๆ ที่เกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงประเทศอย่างรวดเร็ว ทำให้การดำเนินชีวิตของมนุษย์สลับซับซ้อนมากขึ้น อีกทั้งยังทำให้เกิดผลเสียต่อของมนุษย์อีกด้วย จึงเป็นเหตุให้เกิดปัญหาร้ายแรงตามมา ดังนั้น การพัฒนาให้มนุษย์ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นได้จึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะมนุษย์เป็นกลไกที่ขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา

การเตรียมความพร้อมที่จะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ จึงเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้การดำเนินชีวิตมีความราบรื่น และลดผลกระทบในทางลบที่จะเกิดขึ้นได้ ดังนั้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จึงเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียน ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญต่อการขับเคลื่อนพัฒนาประเทศในอนาคต ควรที่จะได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพทั้งทางกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีความรอบรู้ มีความเข้าใจ มีทักษะในการทำงาน สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประหยัด คุ่มค่า และมีประโยชน์สูงสุด แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ได้เน้นการพัฒนาคนเป็นศูนย์กลางโดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรมผ่านกระบวนการศึกษา สังคม ในศตวรรษที่ 21 ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะด้านการสื่อสารเทคโนโลยี สารสนเทศต่าง ๆ ส่งผลกระทบต่อผู้คนในสังคม ขณะเดียวกันสังคมยังเผชิญปัญหาต่าง ๆ มากมาย เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาสังคม ปัญหาครอบครัว ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่าง ๆ ในสังคมโลก ปัจจุบัน เป็นต้น ดังนั้น การพัฒนามนุษย์ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ จึงมีความจำเป็นเพื่อให้เป็นคนที่มีความรอบรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม ความคิดวิเคราะห์ ฟังตนเองได้ก็จะทำให้เกิดการเสริมสร้างสังคมสันติสุข เป็นสังคมที่เข้มแข็ง และประเทศชาติก็จะมีความมั่นคงต่อไป

ในปัจจุบัน การศึกษานับเป็นเครื่องมือที่ทำให้มนุษย์มีความเจริญงอกงามก้าวหน้าทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม วัฒนธรรม และสติปัญญา โรงเรียนเป็นจึงเป็นที่ สำคัญในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อบรมสั่งสอน ฝึกฝน เพื่อให้ นักเรียน เกิดการเรียนรู้ และนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545 : 3) คือเป็นคนดี คนเก่ง และมีสุข ดังนั้นโรงเรียนหรือสถานศึกษาจึงต้องหาวิธีจัดกระบวนการทางการศึกษาเพื่อการพัฒนา นักเรียนทุกด้าน นอกจากการจัดหลักสูตรพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 มาตรา 6 ได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาให้คนไทยเป็นคนที่มีความรู้ ทางด้านร่างกาย ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา มีคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และมาตรา 22 แนวการจัดการศึกษายังเน้น ให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง พัฒนาตนเองได้ ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนทุกคนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพราะผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพรวมทั้งมาตรา 23 (5) ในการจัดการศึกษาต้องเน้นคุณธรรมและจริยธรรม จัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งและยังให้ความสำคัญเรื่องความรู้ในการประกอบอาชีพ เพื่อการดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข เน้นหนักในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลอีกด้วย ฝึกฝนให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา อีกทั้งมีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดาผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (กรมสุขภาพจิตกระทรวงสาธารณสุข, 2554 : 14) นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนผู้เรียนแล้ว การป้องกันและช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนก็นับว่าเป็นเรื่องสำคัญ และมีความจำเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากสภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

สถานการณ์ และปัญหาของเด็กและเยาวชนไทยขณะนี้กำลังเผชิญกับความเสี่ยงมากมาย อันเกิดจากสังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมอันตรายที่ล้อมรอบตัวเด็ก เด็กและเยาวชนจำนวนมาก ซึมซับพฤติกรรมความรุนแรง สื่อลามกอนาจาร เสพยาเสพติด มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร อยู่ในแหล่งมั่วสุม และอื่น ๆ จนพฤติกรรมเหล่านี้กลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตร่วมสมัยของเด็กและเยาวชนที่

เติบโตขึ้นทุกวัน (สมพงษ์ จิตระดับ และ อัญญมณี บุญชื่อ, 2551 : 17) อีกทั้งสภาพปัญหาของวัยรุ่นเป็นตัวสะท้อนว่าขณะที่ระบบการศึกษาและเทคโนโลยีมีความก้าวหน้า แต่วัยรุ่นกลับมีคุณภาพจิตใจที่ด้อยโอกาสลงอย่างน่าเสียดาย การช่วยเหลือวัยรุ่นให้ฝ่ากระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีซึ่งมีอิทธิพลอย่างรุนแรงต่อการสร้างค่านิยม และรูปแบบการดำเนินชีวิตของพวกเขา จึงจำเป็นต้องอาศัยบุคคลผู้ใกล้ชิดวัยรุ่นที่เข้าใจธรรมชาติ ทักษะคิด ความต้องการของวัยรุ่นอย่างลึกซึ้ง และสามารถสร้างความผูกพันฉันท “พ่อ-แม่-ลูก” สามารถเข้าไปอยู่ในกลางใจของวัยรุ่น ช่วยให้ปัญหาที่หลักกลายเป็นเรื่องเบา เรื่องที่เบาอยู่แล้วก็หายไป โดยใช้การสังเกตพฤติกรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำได้ง่าย มีความแม่นยำ มีความไวสูงในการคัดกรองปัญหาวัยรุ่น และช่วยให้วัยรุ่นปรับตัวในทางที่เหมาะสม ก่อนเกิดปัญหารุนแรงเกินแก้ไข (กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงศึกษาธิการ, 2547 : 1) ปัญหาต่าง ๆ ข้างต้นมีส่วนเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กัน อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนซึ่งจะนำไปสู่ภาวะวิกฤติได้

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีการประสานงานให้ความร่วมมืออย่างใกล้ชิดด้วยกันทุกฝ่าย ทั้งครู ผู้ปกครอง หรือบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง การดูแลช่วยเหลือ หมายถึง การส่งเสริม การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาโดยวิธีการ และเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และปลอดภัยจากสารเสพติด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547 : 35) ในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการดูแลช่วยเหลือ และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้อง หรือบุคลากรหลักภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน (กรมสุขภาพจิต : 2544) การพัฒนา การป้องกัน การแก้ไขปัญหาให้แก่ักเรียน เพื่อให้ักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากวิกฤติทั้งปวง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 1)

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนถือเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน และแก้ปัญหา เพื่อให้ักเรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะในการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากวิกฤติทั้งปวง อัลลอช ได้ตรัสไว้ว่า

﴿وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ﴾

“และจงช่วยยืนช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องที่ดีและในความยำเกรง (ต่ออัลลอฮ) และอย่าได้ช่วยเหลือกันในเรื่องที่เป็นบาปและการเป็นศัตรูกันและพวกเจ้าจงยำเกรงต่ออัลลอฮแท้ที่จริงแล้วอัลลอฮเป็นผู้ลงโทษที่หนักหน่วงยิ่ง”

(อัลมาอิดะห์ : 2)

จากอายะห์ข้างต้น แสดงให้เห็นว่าสิ่งที่มุสลิมพึงปฏิบัติต่อมุสลิมด้วยกัน ทั้งนี้ความเป็นพี่น้องร่วมศาสนานั้นถือเป็นสายสัมพันธ์ที่สำคัญและยิ่งใหญ่มากกว่าความเป็นพี่น้องร่วมสายเลือด เพราะความเป็นพี่น้องร่วมศาสนา มีสิ่งยึดเหนี่ยวเดียวกัน นั่นคือ การศรัทธาต่ออัลลอฮ แม้ว่าตัวจะอยู่ห่างไกลกันเพียงใดก็ตาม เป็นความสัมพันธ์อันพี่น้องที่วางอยู่บนพื้นฐานของการดักเตือนและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน พร้อมทั้งกำชับแนะนำให้อินฮัดในสิ่งที่เป็นสัจธรรมความถูกต้อง และเป็นความสัมพันธ์ที่ห้ามมิให้มุสลิมคดโกงหลอกลวงหรือทอดทิ้งพี่น้องมุสลิมด้วยกัน ตลอดจนกระทำการใด ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อชีวิต ทรัพย์สินหรือเกียรติศักดิ์ศรีของพี่น้องมุสลิม

ในปัจจุบันมีงานวิจัยที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ ในปี 2555 อะหมัด หลีสันมะหมัด (2555) ได้ทำวิจัยเรื่องการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาอำเภอสิงหนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ในปี 2556 ราตรี มาบุตร (2556) ได้ทำวิจัยเรื่องการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 กลุ่มย่อยที่ 3 จังหวัดเชียงราย และในปี 2557 กฤษฎา โพนนอก (2557) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านห้วยสหวินทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 จากการศึกษาผลการวิจัยจากงานวิจัยพบว่า การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะต้องมีขั้นตอนการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามวงจรเดมมิง (Daming) ดังต่อไปนี้ คือ ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน (Plan) ด้านการปฏิบัติงานตามแผน (Do) ด้านการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล (Check) และด้าน

การปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงาน (Action) สำหรับสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและปัญหาการดำเนินงานโดยภาพรวมแล้วยังมีปัญหาคือจะต้องดูแลแก้ไขอย่างใกล้ชิด

ด้วยสภาพปัญหาที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ที่จะทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดนราธิวาส ซึ่งเป็นภาระงานสำคัญของสถานศึกษา ที่ต้องกำหนดให้เป็นนโยบายที่ชัดเจน มีกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ ประสานความร่วมมือจากครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนองนโยบายของสำนักงานการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนที่มุ่งพัฒนาเพื่อให้ได้โรงเรียนที่มีคุณภาพเป็นที่เชื่อถือ และศรัทธาของชุมชนพร้อมกับการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้การทำงานบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้ โดยเฉพาะพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดนราธิวาส ให้เป็นรูปธรรม ผู้วิจัยเห็นว่าการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่จะส่งผลต่อการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน พร้อมทั้งถ่ายทอดให้กับโรงเรียนอื่นๆต่อไปได้ จึงสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดนราธิวาส โดยงานวิจัยนี้เน้นการศึกษาระดับ และรูปแบบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และเสนอแนะแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อเป็นการส่งเสริมการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้มีความสมบูรณ์ในทุก ๆ ด้าน และให้ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดนราธิวาส นำผลการวิจัยไปกำหนดยุทธศาสตร์ เพื่อพัฒนาการบริหาร การจัดกิจกรรม และการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทางด้านการส่งเสริมในส่วนที่ดีของนักเรียนด้านการป้องกันมิให้เกิดปัญหาหรือลูกถามมากขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดนราธิวาส

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดนราธิวาส จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน

1.2.3 เพื่อประมวลข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดนราธิวาส

1.3 คำถามในการวิจัย

1.3.1 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
จังหวัดนราธิวาส อยู่ในระดับใดบ้าง

1.3.2 ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา
อิสลามจังหวัดนราธิวาส จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาด
ของโรงเรียนมีความแตกต่างกันหรือไม่

1.3.3 แนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอน
ศาสนาอิสลามจังหวัดนราธิวาส เป็นอย่างไร

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

1.4.2 ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นสารสนเทศให้ผู้เกี่ยวข้องใช้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

1.4.3 ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเอกชน
สอนศาสนาอิสลามที่ได้จากการวิจัย เป็นข้อมูลสารสนเทศสำคัญ ที่ทางโรงเรียนสามารถนำมาใช้ใน
การวางแผน การกำหนดยุทธศาสตร์ เพื่อการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ
และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

1.5 ขอบเขตการวิจัย

ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
จังหวัดนราธิวาส มีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดนราธิวาส ที่เกี่ยวกับโครงสร้างการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) ด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน และ 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน

1.5.2 ขอบเขตด้านกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม เป็นผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดนราธิวาส ปีการศึกษา 2559 จำนวน 360 คน

1.5.3 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1.5.3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1. เพศ

1.1) ชาย

1.2) หญิง

2. อายุ

2.1) ต่ำกว่า 30 ปี

2.2) 30 – 40 ปี

2.3) 41 – 50 ปี

2.4) มากกว่า 50 ปี

3. ระดับการศึกษา

3.1) ต่ำกว่าปริญญาตรี

3.2) ปริญญาตรี

3.3) ปริญญาโท

3.4) ปริญญาเอก

4. ประสบการณ์ในการทำงาน

- 4.1) 1-5 ปี
- 4.2) 6-10 ปี
- 4.3) 11-15 ปี
- 4.4) 16 ปี ขึ้นไป

5. ขนาดของสถานศึกษา

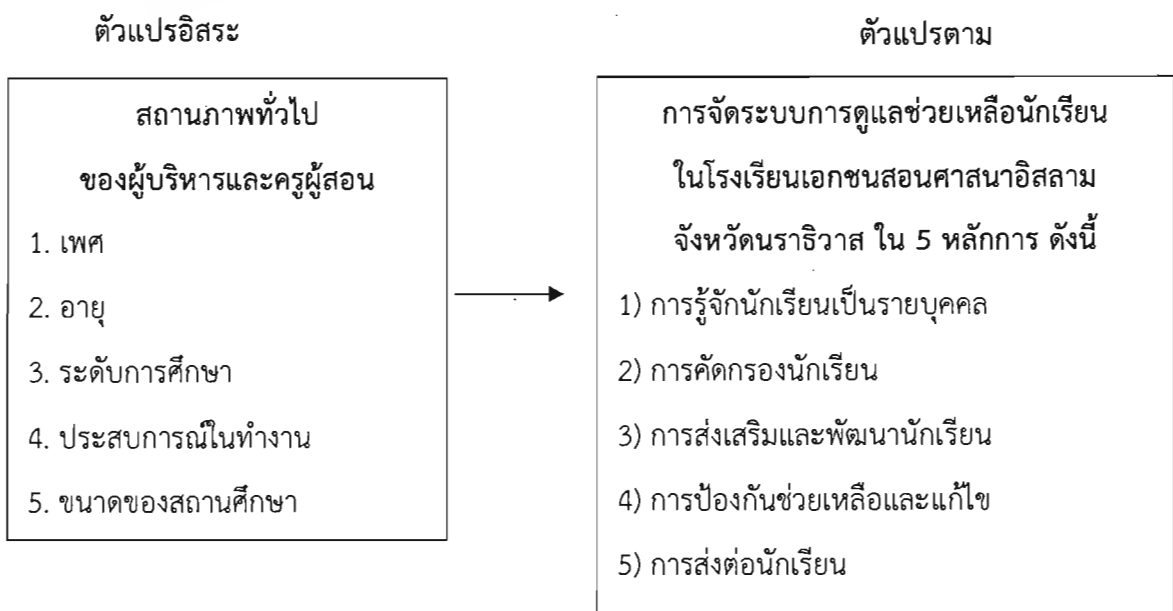
- 5.1) ขนาดเล็ก
- 5.2) ขนาดกลาง
- 5.3) ขนาดใหญ่

1.5.3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน
- 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา
นักเรียน
- 4) ด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน และ
- 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน
(กระทรวงศึกษาธิการ, 2547 : 5)

1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน
เอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดนราธิวาส มีกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

สัญลักษณ์นี้ทุกครั้งหลังจากที่มีการกล่าวถึงนามของท่าน

1.8.3 สัญลักษณ์ มาจากคำว่า “อะลลฮฺสสะลาม” เป็นคำที่มีที่มาจากภาษาอาหรับซึ่งมีความหมายว่า “ขออัลลอฮฺ ทรงประทานความสันติแก่ท่าน” โดยคำนี้จะใช้เพื่อกล่าววยกย่องท่านในปีต่าง ๆ ภายหลังจากการเอ่ยนามของท่าน

1.8.4 สัญลักษณ์ มาจากคำว่า “เราะฎียัลลอฮฺอันฮุ” เป็นคำที่มีที่มาจากภาษาอาหรับซึ่งมีความหมายว่า “ขออัลลอฮฺ ทรงโปรดปรานแก่เขา” เป็นคำที่ใช้กล่าวให้เกียรติเศาะหาบะฮฺ ใช้คำนี้ตามหลังเมื่อมีการเอ่ยนามของเศาะหาบะฮฺ 1 ท่าน

1.8.5 สัญลักษณ์ มาจากคำว่า “เราะฎียัลลอฮฺอันฮุม” เป็นคำที่มีที่มาจากภาษาอาหรับซึ่งมีความหมายว่า “ขออัลลอฮฺ ทรงโปรดปรานแก่พวกเขา” เป็นคำที่กล่าวขึ้นเพื่อให้เกียรติบรรดาเศาะหาบะฮฺจำนวนสามท่านขึ้นไป หลังจากที่ได้เอ่ยนามของพวกเขา

1.8.6 (...) วงเล็บคู่ จะใช้กำกับเมื่อมีการยกตัวบทหะดีษ

1.8.7 (...) วงเล็บเดี่ยวจะใช้เมื่อมีการเขียนอ้างอิง และการอธิบายคำสำคัญ หรือคำศัพท์

เฉพาะต่าง ๆ

1.8.8 “...” เครื่องหมายอัญประกาศ จะใช้สำหรับการแปลอัลกุรอานอัลหะดีษ ชื่อหนังสือ และเมื่อมีการอ้างถึงคำพูดของบุคคลสำคัญ

1.9 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.9.1 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานการศึกษาเอกชนในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดนครราชสีมา

1.9.2 ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ได้รับคำสั่งแต่งตั้งจากโรงเรียนที่สอนอยู่ให้มีหน้าที่รับผิดชอบเป็นครูที่ปรึกษาประจำชั้นเรียนในแต่ละชั้นเรียนในโรงเรียนของตนเองที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่

1.9.3 ครูประจำชั้น หมายถึง ครูผู้ดูแลนักเรียนในห้องเรียนหรือชั้นเรียนหนึ่ง ๆ เป็นเวลาหนึ่งภาคเรียนหรือหนึ่งปีการศึกษา พร้อมทั้งทำหน้าที่ธุรการประจำห้องเรียน

1.9.4 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547:4) กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนชัดเจน พร้อมทั้งมีวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐานคุณภาพ มีหลักฐานการทำงานที่สามารถ

ตรวจสอบได้ โดยมีครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานและบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา อันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคนมีส่วนร่วม ซึ่งการจัดระบบดูแลช่วยเหลือแก่นักเรียนนั้น ผู้วิจัยใช้หลักการ 5 ประการ ดังนี้

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. การคัดกรองนักเรียน
3. การส่งเสริมและพัฒนาการเรียน
4. การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข และ
5. การส่งต่อนักเรียน

1.9.5 การบริหาร (Barnard) การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลาย ๆ อย่างที่บุคคลร่วมกันกำหนดโดยใช้กระบวนการอย่างมีระบบและให้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

1.9.6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม หมายถึง โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามซึ่งสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2550 เป็นโรงเรียนซึ่งทำการสอนทั้งวิชาสามัญและวิชาศาสนาควบคู่กันไปที่ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

1.9.7 ขนาดของโรงเรียน หมายถึง ขนาดของโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ตามลำดับ ซึ่งหลักเกณฑ์แบ่งประเภทสถานศึกษาของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2551) ได้แบ่งสถานศึกษาดังนี้

1.9.7.1 สถานศึกษาขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน 500 คน

1.9.7.2 สถานศึกษาขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ 501-1,500 คน

1.9.7.3 สถานศึกษาขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ 1,501 คนขึ้นไป